

Asia: VN/3299/2024

Luonnos esitykseksi Kansallisarkistolle julkisen terveydenhuollon potilastietojen seulonnasta

Lausunnonantajan lausunto

Näkemyksenne syntymäpäiväotannasta luopumiseen, eli että tiettyinä päivinä syntyneiden potilastietojen sijasta arkistoitaisiin kaikkien julkisen terveydenhuollon potilaiden potilastietoja?

Analogiseen aineistoon syntymäpäiväotannat tulee säilyttää. Analoginen aineisto, joka tulee arkistointivaiheeseen uuden seulontapäätöksen antamisen jälkeen, tarkoittaisi käytännössä koko potilaskertomuksen säilyttämistä.

Digitaalisen aineiston syntymäpäiväotannoista voidaan luopua, koska tämä ei tarvitse fyysistä tilaa.

Pidättekö tarpeellisena kaikkien esityksen mukaisten potilastietojen arkistointia

Ei. Perustelut:

Jos vastasit ei, mitä tietoja ei olisi tarpeen arkistoida ja miksi?

Digitaaliset pystytään säilyttämään kaikki esityksen mukaiset potilastiedot, kun taas analogiset potilastiedot ainoastaan otantojen osalta. Potilastietojen säilytyskustannukset ja henkilöstöön liittyvät kustannukset kasvavat liian suuriksi. Hyvinvointialueella ei ole mahdollista säilyttää vanhoja huonokuntoisia analogisia potilastietoja. Vanhoihin potilaskertomuksiin tulee erittäin harvoin, jos ollenkaan, tietopyyntöjä. Esimerkiksi lääketieteellinen tutkimus on kiinnostunut enemminkin kehittämään uusia hoitomuotoja kuin palaamaan vanhoihin laitteisiin ja lääkehoitoihin, joten miksi säilytetään sellaista materiaalia, joka ei sitä palvele.

Esityksen mukaan eräät potilastiedot olisivat määräajan säilytettäviä, eli ne hävitettäisiin säilytysajan päättymisen jälkeen. Sisältyykö näihin tietoihin sellaisia tietoja, jotka näkemyksenne mukaan olisi perusteltua arkistoida?

Ei. Perustelut:

Jos vastasit kyllä, niin mitkä tiedot olisi arkistoitava?

-

Esityksen mukaan seulonta koskisi myös aiemmin laadittuja digitaalisia aineistoja (esimerkiksi Kanta-palvelun vanhojen tietojen arkisto tai organisaatioiden vanhoissa tietojärjestelmissä olevat aineistot ja mikrokuvatut aineistot) – näkemyksenne tähän, esim. arkistoinnin toteutettavuus?

Vanhoissa katselukannoissa digitaalisesti säilytettävät aineistot maksavat paljon ja niiden siirto Kanta-palvelujen vanhojen tietojen arkistoon ei ole yksinkertaista eikä halpaa. Palvelu täytyy aina hankkia eri järjestelmien toimittajilta. Valtion pitäisi näitä siirtoja rahoittaa.

Esityksen mukaan seulonta koskisi seulontapäätöksen jälkeen arkistointivaiheeseen tulevia (eli joiden säilytysaika päättyy seulontapäätöksen antamisen jälkeen) analogisia aineistoja – näkemyksenne tähän (esim. toteutettavuus, kustannukset, arvio aineiston määrästä, digitointisuunnitelmat)?

Keski-Suomen hyvinvointialueella on analogista sote-aineistoa yli 20000 hm. Ilman riittävää rahoitusta aineistojen haltuunotossa on suuria ongelmia. Vaikeuksia tuottaa esimerkiksi toiminta-alueen laajuus, tilaongelmat, pienet henkilöstöresurssit ja seulomaton aineisto, jota on säilytetty arkistointiin sopimattomissa ja sisäilmaongelmaisissa tiloissa.

Potilaskertomusten digitointi on aloitettu elokuussa 2020 ja jatkuu edelleen. Tällä hetkellä digitoitua aineistoa on reilu 3000 hm.

Muita kommentteja seulontaesityksen luonnokseen?

Jos esityksen mukainen seulontapäätös toteutuu, niin tavoite sähköiseen säilyttämiseen hidastuu. Jos potilastietoja ei voida enää hävittää vuosittain kuten tähän saakka, ne jää huonosti seulottuina tai kokonaan seulomatta sisäilmaongelmaisiin arkistoihin ilman asiantuntevaa henkilöstöä. Kustannukset, jotka uppoavat arkistotilojen vuokriin, pitäisi ennemminkin kohdistaa analogisen potilasaineiston digitointiin.

Seulontaesityksessä ei oteta huomioon alueiden mahdollisuuksia hallita suurta analogista aineistoa.

Kosunen Tuuli
Keski-Suomen hyvinvointialue - Asiakirjahallintopalvelut